

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš
Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglaš itd. se računajo po pogodbe.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaš plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molis piccolo št. 3, II. nadst.

„Edinost“
izhaja enkrat na dan, razen nedelj in razpikov, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 5 „
za en mesec 3 kroni
Naročnino se plačevati naprej. Na naročnino brez priloge se naročnina ne uprava ne zira.
V tobakarnah v Trstu se prodajajo poštne številke po 5 stotink (5 avč.); v Trstu pa po 5 stotink (5 avč.)

Telefon št. 870.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nacianila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Nevarnost razdora na Slovenskem.

X.

Liberalna stranka na Kranjskem si je dala poslednji čas ime »narodne napredne« stranke. Poprej se je imenovala tudi sama liberalno ali tudi svobodomiselnost. Da se imenuje danes rajši napredno nego liberalno, prihaja iz istega vzroka, kakor med Nemei. Med poslednjimi so takozvani ustavoverci sami, poleg njih pozneje pa Židje skazili prvotno dobro ime liberalstva, ker so oboji izrabljali liberalstvo za svoje specialne politične in gospodarske koristi ter so prezirali svobodomiselnost tam, kjer bi pričevala skrb za niže gospodarske sloje, potem politična svoboda za državljane v obče, in kjer pričinja ustavno in zgodovinsko državno pravo za nenemške in zlasti za zanemarjene slovanske narodnosti.

Iz taktičnih ozirov, posebno nasproti domači konservativni stranki je liberalna stranka modro postopala, da je druga poprejšnja imena zamenjala s pridevkom »napredne« stranke. S tem je hotela pravilno pokazati, da se razločuje od »katoliške« stranke, katera bi se mogla, kakor drugod take stranke, imenovati »konservativna« stranka. Kljubu prekrščenju v »napredno« stranko, pa jo konservativna stranka smatra za »liberalno« in jo celo v svojih volilnih oklicih, zmerja kakor »liberalno« in celo kakor »židovsko liberalno« stranko. Takega duha pa slovenska liberalna stranka ni nikdar bila, ne od začetka, ne pozneje, in ni niti danes. Kar je danes židovskega a na njej, je le način polemizovanja (Glej današnji naš citat iz »Slov. Naroda« med domačimi vestmi. Op. uredništva.) s konservativno stranko in z vsakomur, ki jej kakor si bodi nasprotuje, in to tudi z najpoštenišimi sredstvi.

Te židovska metoda pisanja in pisarjenja pa se je vgnedila, kakor smo bili omenili že o začetku teh odstavkov, jednako merno pri obeh slovenskih spornih strankah, in posnemajo ju že tu in tam, kjer se drugače ne zagrešajo proti pravilnemu delovanju slovenskih novic. Vendar pa nismo zasledili pri liberalni stranki tiste predznosti, da bi pačila celo tekste svojih nasprotnikov, kakor se je to nekaterokrat zgodilo v »Slovenec« in njegovem goriškem tovarišu, »Primorskem

Listu«. Drugače zaslužita glavna organa ljubljanska jednaka darila za tekmovalje posnemanja židovskih novic. Tudi iz tega je razvidno, kake spretnosti glavice imajo Slovenci ne le za dobro, temveč tudi za slabo. Gledé načina polemike zapušča stari konservativizem »katoliško« stranko ravno tako, kakor liberalno. Ako bi bila katoliška stranka dosledna, bi vsaj na to stran ne posnemala »napredka«, kateri jej je sicer tra v peti — pri liberalni stranki.

Sicer pa bi krivico delali liberalni in katoliški stranki, ko bi jima kakor celotoma očitali židovsko perfidnost v zavijanju in pačenju ter v vsem nepoštenju polemike, kakor je ravno novine obeh strank dejansko dokazujejo od dne do dne in sedaj že leto za letom. Ne, pristaši teh strank gotovo ne odobrujejo vsi te slovanski narodov nedostojne pisave, a nasprotniki takega razdvijalnega sloga si ne morejo pomagati in tako trpé vso to nesnago, ki se zbira po predalih glavnih in tudi nekaterih manjših listov.

»Napredna« stranka meni, da z imenom »naprednosti« užene nasprotno katoliško stranko. To pa si je med Slovenci težavno predstavljati, posebno radi tega, ker njih razvoj ni došel do vrhunca, analognega pri večih narodih. Če se ponašajo slovanski narodi, da so politično demokratični narodi, bi človek sodil, da v tem demokratizmu je že obseženo stremljenje za vsakotero možno politično napredovanje. Vidi se, da samohvaljenje med slovanskimi narodi je nekaj drugega, nego pa govore dejstva. Bodisi torej, da imajo stranke med Slovani v obče posebnih vzrokov ali vsaj razlogov, da se delé tudi v napredne in sorodno krščene stranke; ali pa so tudi Slovenci že sedaj na taki stopinji razvoja, da bi potrebovali posebno napredno stranko?! Katoliška njih stranka s svojim imenom in s svojimi deli zanika tako specialno potrebo politične naprednosti, in za tako vendar gre pri političnih strankah! Katoliška stranka na Kranjskem in drugod ne nasprotuje temu, da bi postale šole narodne; nasprotno, ona se poteza zanje, kakor liberalna stranka, od najnižih šol do vseučilišča, kakor vidimo ravno poslednje tedne. Jednako se katoliška stranka poteza za slovenska sodišča, za slovensko politično upravo in je sama celo na vseslovenskem shodu utemeljevala nacionalno avtonomijo v smislu »Zjedinjene Slovenije«. In po svoje se ne protivi niti podrejenju Slovencev pod hrvatsko zgodovinsko državno pravo. V mejah slovenskega političnega separatizma je po

takem tudi katoliška stranka »napredna«, ker hrepeni po tem, česar še nimamo v narodno-političnem smislu. Da hoče katoliška stranka po svoje doseči zasnovo šolskih zakonov, to je res; ali sama jih ne more izpremeniti, kakor jih »napredna« ne more iz svoje moči napraviti še bolj naprednih.

Tudi v gospodarstvenem pogledu je katoliška stranka toliko »napredna«, kolikor potrebuje danes slovenski narod in še za daljše dobe. Ni praktičnih načrtov v občem gospodarstvu, katerim bi katoliška stranka nasprotovala načelno ali tudi dejansko.

Nasprotno, katoliška stranka je, seveda iz strankarskih razlogov, še bolj goreča v gospodarskih zasnovah, nego napredna stranka, in proti načelom gospodarstvenih teorij se ona dejanski doslej ne zagreša. Ravno tako skrbi po svoje za delavske sloje, in slabega jih gotovo ne uči, pač pa skuša slabiti in pobijati škodljive in tudi teoretiški napačne nauke, katere skuša zasejati med slovanskimi delavci požidjena, za tuje narodnosti potezajoča se socialna demokracija.

Take strani delovanja katoliške stranke dejanski dokazujejo, da se ona ne protivi raznoteremu napredovanju slovenskega naroda. Ona je le, kakor smo že povdarjali, gledé na svojo odgovornost omejena na druge važne strani, za katere potrebuje slovenski narod polne svobode ali samodolžbe v delovanju. Slovanski narod se s temi sredstvi, katera porabljajo dandanes slovenski politiki obeh spornih strank, v sedanji kritični dobi ne obcroža dovolj za opasno bodočnost, katera se, sodé po vseh znamenjih, približa le prekmalu!

Takih sredstev pa nam ne more podati nobena katoliška in nobena, še toliko napredna stranka, ako ni ne le svobodna, nezavisna, temveč tudi zares slovenska, slovenska v smislu politike avstro-ogerskih Slovanov, in slovenska v smislu obsega kulturnega programa, specialno postavljenega in utrjenega za zapadne Slovence.

Ne naprednost ali nazadajstvo ali konservativizem, temveč slovenska zmožnost za specialno slovensko kulturno delovanje podelja kaki stranki na Slovenskem še le pravo sposobnost za vodstvo naroda v sedanji dobi. Stranka, ki hoče narod voditi v tem smislu, postane še le prava narodna stranka.

»Napredna« stranka si je po takem dala bez potrebe to ime, toliko bolj, kolikor prid-

nejše se poteza tudi katoliška stranka za jednak napredek, za kakoršen deluje vsaj doslej tudi »napredna« stranka. Večega napredka ne kaže tudi »napredna« stranka, in zato mora ona v svojem interesu postaviti glavni povdarek na narodnost, ne pa na napredek, in če razume, ali hoče ona prav razumeti svoj interes, naj izbacne iz svojega imena besedo »napredna« in se polasti tistih pomočkov, kateri jej podelé značaj »narodne« stranke kateksohen!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 21. decembra 1901.

Državni zbor. — Gospodska zbornica. — Gospodska zbornica je rešila v večerajšnji seji računski provizorij v vseh treh čitanjih. Knez Schönburg je pozival zbornico poslancev, naj vsaj na zunaj kaže potrebno solidarnost, posebno z ozirom na razmerje z Ogersko in na obnovljenje trgovinskih pogodb. Tschokke je branil katoliško cerkev. — Knez Auersperg je rekel, da vlada ne sme privoliti v nikake narodne koncesije, ako ne privolita v to oba nasprotna si naroda; izjavil se je tudi proti uvedanju absolutizma, ker bi isti spodkopal državni kredit in je menil, da je sedanja ustava, če tudi ne najboljša, vendar le jedino mogoča. Grof Schönborn je hvalil zasluge ministerskega predsednika dra. Körberja, ki se je znal obdržati na ustavni poti. Rhomberg je pel slavo ministru za poljedelstvo, baronu Giovanelliju.

Ministerski predsednik, dr. Körber je spustil zopet jednega svojih dolgih govorov, v katerem je najprej, seveda, gospodski zbornici povrnil milo za drago, pohvalivši jo radi nje prizadevanja za državne potrebe; potem pa je na dolgo in široko govoril zopet o državnih potrebah, o njegovem trudu, da ohrani ustavno življenje in o svojem težavnem položaju. Omenil je še, da nikakor ne misli odložiti pogajanj glede carinskega tarifa in je za vso to svojo frazerijo od velmožnih gospodov členov gospodske zbornice, kakor poroča korespondenčni biro, žel »živahno pohvalo«.

Zbornica je na to vsprejela več, po poslanski zbornici že rešenih zakonskih načrtov.

O položaju. Načelnik nemške ljudske stranke, dr. Derschatta, ki je baje res jedna najbistrejnih glav na vsej nemški strani, in ki se včasih rad predstavlja svetu nekako bolj

PODLISTEK 35

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Pogled starčev je vidim sočutjem in neprestano počival na Lavri, ko je pripovedovala. In ko je završila, ga je vnovič, kakor malo dete, prosila, naj jej oprosti, ako ga je nadlegovala se svojo lastno nesrečo. On pa jej je vnovič zatrjal, da naj se ne muči nikar s takimi mislimi, kajti:

— Gorjé trdosrčnežem, ki bi lahko pomagali, ali ne pomagajo, ker nimajo usmiljenja.

Potem jej je stari pripovedoval o svoji lastni nesreči, o svoji hčerki in nje — smrti!

Ko pa je videl, kakov utis je njegovo pripovedovanje napravilo na Lavro in da je še bolj povečalo njeno žalost, in hoté dati razgovoru veseleje smeri, je vskliknil vedro:

— Ne, ne, vendar nisem tako nesrečen, kakor morda mislite. Saj imam še eno bitje, ki mi je drago in mi je v veliko tolažbo...

...Prosim, gospica, pojdiva, ker želim predstaviti vam svojega — sina!

Lavra malo da ni vskliknila. In Lavra ne bi bila ženska, ako ne bi bila malec radovedna, kakov je ta sin! Take so — vse.

Odhajala sta torej po poteh, posutih z drobnim peskom. Ravno sta zasukala z jedne stezice na drugo, kar se je začulo zvenketanje ostrog in sablje po tleh in izza grma rož jima je prihajal nasproti mlad mož v uniformi narodne garde. Glavo mu je pokrivala čelada, ki se je kaj krepko podajala obrazu, izrazujočemu zdravje, odločnost, in krepko voljo.

Dočim pa je Lavra zaostajala in malo da se ni v svoji dekliski srmožljivosti skrivala starem za hrbet, kakor dete za predpasnik matere, pa se je mladi junak jima približal z Francozom že prirojeno uljudnostjo in se poklonil pred Lavro s tisto eleganco, ki je lastna človeku, ki pozna oblike za gibanje v omikani družbi. Potem je mladenič prijel roko očetovo in jo rahlo pritisnil na svoji ustnici.

Lavra ni mogla skrivati svoje zadrege, da je pordečevala gori do ušes.

Stari Beauflour je predstavil Lavro svo-

jemu sinu kakor milega gosta, a mladi vojak je, poklonivši se, izrazil par besed, s katerimi se je pridružil zadovoljstvu svojega očeta na tem nenadnem obisku.

Kakor že ni drugače mogoče, se s prvega začetka razgovor ni mogel prav razviti. Ko se ljudje srečavajo prvokrat in si stoje nasproti kakor popolni neznauci, prihajajo vsikdar nekoliko iz duševnega ravnotežja. Tudi najokretnej človek in najsigurnej v obdevanju med velikim svetom je o takih prilikah za prvi hip malec v zadregi. Tako je bilo tudi tej trojici. Le vsako toliko sta stari, ali pa sin spregovorila po kako frazo, ali bolj prisiljeno, iz uljudnosti. No, ta kriza je trajala le nekoliko časa.

Skoro je stari začel zopet ubirati obraz v najprijazneje gube in je jel govoriti vedro in kmalu je dosegel, kar je hotel: mladi vojak je zadobil zopet ravnotežje in je jel pripovedovati z vso — francozko zgovornostjo o svojem vojaškem življenju. Lavri je bilo to vse nekaj povsem novega. In pa še ta način pripovedovanja, ko so bili ti iskreči se pogledi, vsaka poteza v lieu, vsaka gesta toli prikladna spremljevalna godba vsaki besedi njegove. Skoro bi se ne bili za-

vedli, da se je solnce že jelo poslavljati, ko so bili še vedno na vrtu...

Odšli so v hišo in poseli so k mizi tako neprisiljeno, po izgledu domačinov, kakor da so že od nekdanj jedna rodbina. Med večerjo in po večerji je mladi vojak neprestano zabaval se svojo uglajeno govornico svojega očeta, a gosta morda še bolj...

In res. Ko je, poslovivši se najprisrčneje, bila zopet sama v svoji sobici, zdelo se jej je, da mladi mož stoji še vedno poleg nje in da jej še vedno zveni na uho njega mehki melodični glas... Pordevala je, dobro vedé, da je to grešna misel, ali ni si mogla pomagati; nikakor se ni mogla odtegniti utisu, ki ga je napravil nanjo ta mladi mož... Ali se je čuditi temu?! S kakimi in kolikimi mladimi možkimi je obdevala do sedaj?! Doma s hlapei in potem pa — po nesreči, ki jo je zadela — le z ljudmi, katerih se je bala. Jedin Edvard je bil, ki je bil drugačen, nego drugi, on, po katerem je hrepenela in kateremu je hotela ostati zvesta. Ali tudi Edvard je vzrastel žujo in jej je govoril v svoji prvotnosti in priprostosti... Sedaj pa jej je prišel nasproti mož, ki je govoril — vse drugače, v živih slikah, mehko, izbrano, govoril

»državniški«, se je te dni z nekim novinarjem razgovarjal o političnem položaju. Da je vso krivdo na sedanji parlamentarni mizeriji valil izključno na Čehe, to se umeje samo ob sebi. Tako prizadevanje je sedaj tako neizogibno v inventarju vsakega nemškega parlamentarca, kakor sta n. pr. v inventarju vsake kuhinje neizogibna — lonec in rešpektivna kuharica!

Torej — dalje. Rekli smo, da se gospod načelnik nemške ljudske stranke rad daje nekako »državniški«, prav kakor da si noče zagraditi poti do — ministerskega fotelja in portfelja. V tej skrbi ni pozabil torej odpisati nekoliko posvarila na adresu Vsenemeev. Graja jih in prosi jih, naj odnehajo od stališča, na katero so se postavili, od stališča, da ne sme biti nikakih pogajanj s Čehi, dokler ne bo nemški jezik uzakonjen kakor državni jezik!! V tem svojem prizadevanju, da bi omehčal srca Vsenemeev prihaja, dr. Derschatta tja, kamor je predvčeršnjim došla tudi »Neue Freie Presse«. Dr. Derschatta govori Vsenemeev tako le na srec: »Ako razmišlja mirno, ne more prezreti nikdo, kako nepravdo je to stališče Vsenemeev. Kako naj bo v sedanjem ali v bodočem parlamentu možna zakonita uredba državnega jezika, ne da bi v to dovolili Čehi; in kako naj bi zopet dobili to privoljenje Čehov, ne da bi se pogajali z njimi — to je po mojem mnenju uganjka, katero bi zastoj skušali rešiti...«

Torej za »Neue Freie« je tudi načelnik nemške ljudske stranke tega mnenja, da saniranje položaja ni možno brez sporazumjenja s Čehi. In najglasnejši med širitelji tega spoznanja je — dr. Körber!! Na dobri poti smo torej. Le nekaj je vmes, a ravno to je tista mrtva točka, preko katere ni mogoč dosedaj še noben poskus! Vsa ta gospoda imajo namreč svoje posebno umevanje pojma »sporazumljenje«. Vsi žele sporazumljenje, ali sporazumljenje, kakor si je mislijo oni in le oni!! Navadni priprosti ljudje umejo »sporazumljenje« tako, da si dva človeka, ali dve stranki, ki sti v boju med seboj, a sti uvideli, da to škoduje obema, prihajati se svojimi željami in koncesijami nasproti, tako, da se srečati kje na pol poti. Vsaka je nekaj odjenjala, a tudi vsaka nekaj pridobila. Na resničnem sporazumljenju ne more biti ni zmagovalcev ni zmagancev; kapitulacija n-ora biti že celó izključena od te in one strani. Tako si pripraviti navadni ljudje mislijo sporazumljenje. Nemei z gospodom Körberjem vred pa — drugače. Oni si mislijo sporazumljenje tako, da bi se bližali le Slovani, oni pa bi jih le čakali... To pa bi bila ravno kapitulacija, kakoršnja resnično sporazumljenje absolutno izključa.

Dr. Derschatta graja sicer Vsenemeev, da hočejo imeti prej državni jezik in potem še le pogajanja. Njemu pa bi se zdelo logično, ako se ta red zaobrne: prej pogajanja in potem državni jezik! Ali na nemški državni jezik mislijo vsi! Ta pa je tista mrtva točka, preko katere ni prišel in ne pride noben poskus.

Iz kratka: gospoda morajo temeljito modificirati svoje naziranje o »sporazumljenju«, ako jini je res do tega, da se položaj sanira. Ne bi bilo torej slabo, ako bi se, predno

o stvarih, ki so jej bile povsem nove! Je li čudo, in da jej je bila v nasladi vsaka beseda in da jej je bil v nasladi tudi on, ki je govoril. Kar je človeku novega, je mi-kavno, a tu ste jej bila nova pripovedovalec in naša pripovedovanja...

Zatisnila je oči ob misli na — mladega gardista.

Iz sna jo je vzbudil zvok iz roga! Kaj je to? Ah, kako fantastično, kako romantično le bilo to v tej samotni, v tej nočni tišini! In čudno: prav nič ni vznemirilo Lavre to kaljenje nočnega mira. Zopet... Kaj neki pomjenja to?... Ni mogla premagovati svoje radovednosti. Dvignila se je s postelje, ogrnila se v naglice in pristopila k oknu... Bila je nenavadno lepa noč; mesec je razlival svojo srebrnino po vsem božjem stvarstvu. Lahaen zefir je gibal veje na vrtu, da so se lahko in fantastično pripogibale ena proti drugi, kakor da si pripovedujejo tajnstvene dogodbe, katerih ne smejo čuti grešni ljudje...

Poslušala je precej časa, ali zvok iz roga ni hotel zazveneti več. Ostalo je vse mirno, tiho, kakor da je sladki sen objel vse ljudi in vso naravo... Precej časa je sanjala ob oknu in opazovala tajnstvene pogovore veje na vrtu... potem pa je zopet legla k počitku... (Pride še.)

zaprično konference s Čehi, Vsenemeev, vsi drugi Nemei, pa g. Körber sestali na konferenco, da pridejo na jasno v tem pogledu! Mi bi predlagali, naj bi gospod ministerski predsednik predsedoval tudi tej konferenci. In ne bi bilo slabo, ako bi zbranim in sebi prečital, kar je celó jeden Poljak, vitez Abrahamovič, nekemu novinarju govoril o zahtevi, naj bi v parlamentu smeli govoriti le nemški. Rekel je: Ob veliki različnosti narodnosti v Avstriji ni mogoče spoznati za pravo, da bi vsaki poslanec smel rabiti le jeden jezik, bodi nemški, bodi kateri drugi, če se noče spravljati resno v nevarnost pasivne volilne pravice avstrijskih državljanov!! Ako bi hoteli zakonito določiti nemški parlamentarni jezik, bi prav za prav uveljavili načelo, da poslanec more biti izvoljen le oni, ki — zna nemški. Za takov predlog ne bo nikdar večine v zbornici.

Potem je izvajal vitez Abrahamovič, da kdor stavlja take zahteve, že v naprej zapira pot vsakemu sporazumljenju.

To naj bi torej sporočil gosp. Körber Nemeem in — sebi!! In še le, če bo videl, da je kaj izdalo, naj povabi tudi Čeha na konferenco. Sicer je škoda za čas!

Tržaške vesti.

Dragocena glagolska mašna knjiga (misal). Te dni je tržaški škofijski ordinarijat vrnil riemanjski cerkvi star glagolski misal, katerega je isti hranil preko 30 let.

Ta knjiga je zelo redka, zna se samo za malo število izvodov; tako hrani en izvod vseučilišna knjižnica v Zagrebu, po en izvod se nahaja baže v dvornih knjižnicah na Dunaju in v Petrogradu. Ta misal je bil tiskan 30 let potem, ko je bila tiskana sploh prva knjiga in je prva tiskana knjiga, namenjena Hrvatom in Slovincem.

Riemanjskemu izvodu manjka naslovni list, kakor tudi onemu v Zagrebu, in počenja s koledarjem. Na to začenja misal z besedami: »Početije misala po zakonu rimskoga dvora« in sledi maša za prvo adventno nedeljo. V misalu manjka samo v sredi en list, kjer so predglasja; a završuje knjiga z besedami: »Ljet Gospodnjih 1483 mjeseca prva dni 22. ti misli biše svršeni«. Ta misal je tedaj star 418 let in dobro ohranjen. Tiskan je na mallem folio formatu v dva stopca z izredno lepimi glagolskimi črkami, črnimi in rdečimi.

Kje je bil misal tiskan, ni povedano v knjigi, a najbrž v Benetkah, kjer je tačas tiskarstvo bilo že zelo razvito.

Kdo je bil oni veliki dobrotnik, ki je to knjigo pripravil za tisek, kdo jo je naročil in na čegav trošek se je natisnila, tega nam, žal, letopisi niso zabilježili. Znamenito je že to, da prva Jugoslovanom namenjena knjiga je bila misal, pisan v narodnem jeziku.

To je najboljši dokaz, kako so znali naši predniki ceniti **dobrote narodne službe božje**, ker so najprej skrbeli za narodni misal, a koliko smo mi — kljubu tolikohvaljenemu napredku — zaostali za njimi, ko nam od narodne službe božje ostajajo samo še mrvice in še te nam hočejo vzeti znani naši »prijatelji«.

Ta misal je neprecenljive vrednosti ne samo radi svoje redkosti, ampak tudi zato, ker je jasen in živ dokaz, da se je v tržaški okolici — in gotovo za Slovence tudi v mestu samem — vršila služba božja v **staroslovenskem jeziku!**

To potrjuje tudi dejstvo, da se v župnem arhivu v Dolini nahaja še dandaneve več matičnih knjig in urbarjev, pisanih glagolskimi slovi in da se je tam sploh pisalo v glagolici nekako do konca 17. stoletja.

Kotički za e. kr. nemško-latinske krivoverce. Svete morajo biti verske resnice vsakemu katoličanu in za pravice sv. cerkve mora iti vsakdo pogumno v boj. Kdor hoče nositi ime »boritelja za krščanske resnice«, mora brez obzira vedno najprej služiti Bogu in potem še le ljudem. Poglejmo pa na postopanje gospodov okoli »Slovenca«! Vselej, ko so načela njihovih e. kr. nemško-latinskih gospodarjev prišla v nasprotje z njihovimi dolžnostmi, nastopali so tudi proti verskim resnicam in pravici sv. cerkve. Mi smo to že večkrat dokazali. Ker nam gospodje niso mogli tega oporekati, obrekovali so nas, da smo »liberalci«.

Ali tega si mi ne puščamo natvezati, da

bi nam ravno gospodje okoli »Slovenca« dajali ime, katero bolj njim pristaja, nego nam, ker so sami v zvezi z židovskimi liberalci. In da so gospodje okoli »Slovenca« res v zvezi z liberalci, dokazujejo njihovi napadi na sv. katoliško cerkev slovenskega obreda, njih nasprotovanje proti glagolski maši, katero je rimski papež že tolikokrat Slovanom slovesno potrdil. In njih brezvestni napadi na tržaške rodoljubne duhovnike. Njim je sv. katoliška unijatska cerkev razkolna, ali vsaj prvi korak za prestop v razkol. Ako bi Slovenci udobili staroslovensko bogoslužje, bilo bi to e. k. nemško-latinskim gospodom okoli »Slovenca« korak nazaj. Najsrmatnejši del njihovega brezvestnega delovanja so pa napadi na ona dva, tri slov. kapelane v Trstu, ki nočejo zatajiti svojih dolžnosti proti Bogu in proti narodu in prestopiti v njihov brezverski tabbor, ali vsaj slepo se podati njih zaveznikom, našim rudečim latinskim reformatorjem. Neverjetno se bo to komu zdelo in vendar je tako. Gospodje okoli »Slovenca« ne tajijo, da je njih voditelj goriški Viching. V Trstu pa nam je znan slučaj, ko se je isti zavzel za Jurizzo proti škofu Šterku, iz česar izhaja, da je goriški Viching glava tudi naših rudečih latinskih reformatorjev. Zato pa »Slovenca«, »Piccolo«, »Avvenire«, »Primorski List«, »Amico«, »Ri-creazione« — ker so vsi hlapeci istega gospodarja — složno preganjajo naše svečeniške mučenike samo zaradi tega, ker le ti nočejo žnjimi skupaj daviti in klati ubogih tržaških Slovencev. Kako vest imate vendar gospodje, ki se zbirate okoli »Slovenca«?!

Mi smo vas že pozvali ckrat, ko ste naše duhovnike obrekovali in napadali z imeni »popi«, »nadpopi«, da ne delajte pohujšanja s tem, da napadate svoje stanovske brate! Ako imate kaj proti njim, tožite jih pri njihovih poglavarjih, da tako vsaj pohujšanje ne prihaja v javnost in da ne boste jemali našemu narodu zadaje tolažbe sv. vere. Pozvali smo vas, da na javnosti udarite rajši po naših grešnih osebah! In to vam ponavljamo tudi sedaj, ko stavljate zopet slovenskega duhovnika v kotiček med liberalce, sv. katoliško unijatsko cerkev pa med zadnje sredstvo pravoslavnega razkola! Ne, gospodje, vi niste pravi katoliški možje in v vaših ustih ni resnice!

Še nekaj! Pišejo nam: Mari mislite, gospod urednik, da je šlo vse gladko na manifestačnem shodu za italijansko vseučilišče v gledališču »Rossetti« minole nedelje?! Mar mislite, da je šlo res vse tako gladko, kakor bi hoteli varati slavna camorra in kakor bi hotel varati »Piccolo« izlasti tiste čitatelje, ki niso bili na shodu?!

A ni šlo tako gladko, ne! Ko je predsednik Benussi predstavil zborovalec »dušo naroda«, »tržaško zvezdo«, historika, ne vemo kake vrednosti, bibliotekarja jako komodne kvalitete, slabega pesnika in — politika pod vsako kritiko, ko je namreč gosp. Benussi predstavil zastopnika V. kurije, preslavnega Atilija Hortisa, kakor naslednjega govornika, čuti je bilo prav razločno razne vsklike, bolj ali manje — sočne, katerih nočemo tu navajati že iz obzirnosti do »zvezde tržaške«! Le tako za izgled naj navedemo vsklik: Abbasso la erodiga! To vsklikanje se je ponavljalo in še le polagoma je nastal mir, da je mogla »zvezda« zablesteti se svojo zgovornostjo — na obzoru camorre.

Kar je Atilijo govoril — pa denite na rešeto Vi, gospod urednik!

»Slovenski Narod« piše: »Elinost« odgovarja nam na pripomnje, da nočemo polemizovati z znanim dunajskim »avktorjem« radi dolgočasno-vodene njegove trakulje. Odgovor slove tako-le: »Slovenski Narod« pravi tudi, da z našim avktorjem noče polemizirati že zato, ker isti ne more prav presojeti naših domačih razmer. In sicer zato ne, ker biva na Dunaju. Mi bi sicer lahko oporekali temu z dejstvom, da je dotični gospod mnogo bival tudi v domovini in da se tudi sedaj tako intenzivno bavi z dogodki v domovini, kakor malokdo drug. — Ali pustimo to in pripomnimo raje: ako že hočemo — saj tudi namestništvo tržašk meri potrebo slovenske šole na kilometre — po distancah soditi o sposobnosti koga za presojanje razmer, potem pa moramo gospodi v Ljubljani odrekati zmožnost za presojanje škode, ki jo domači slovenski prepričani delarji — na Dunaju! Tako je, gospoda, po vaši lastni logiki na — distanca!« Mi smo od strani »Elinosti« doživeli že toliko **plitvosti, neslanosti**, in z mirno vestjo trdimo, tudi **neumnosti**, da

z gorejnjjo brez razburjenja lahko v žep vtaknemo. O! **osla** ne bode mo zahtevali, da nam igra na citre ali gode na goslih, zategadelj tudi od »Elinosti« ne pričakujemo, da bi bila **duševita** ali dostipna. Vsi kdar pa, kadar **starko** vidimo, kako se pripravlja k skoku do duševitosti ali pa še celó dovtipnosti, se ne moremo otresti občutkov, kakor bi gledali zgorej citiranega **štirinoznika**, ki sega s svojimi kopiti patetično po goslih. In te gosli bi rad igral ta »mojster« tako na Goriškem, kakor na Kranjskem. No, pa ni poslušalec, ki bi hoteli to »muziko« poslušati, in — jih ne bode! Da je tako, pa ni naša krivda! Čemu, o **vodenčki**, se torej ne prestanto zaganjate v naše noge?

Tržaško šolsko vprašanje. Poslanec prof. Spinčić je v zbornici poslancev stavil interpelacijo glede slovenskega ljudskošolskega vprašanja Trstu, v katero je povzel tudi ves tozadevni govor dra. Gustava Gregorina na zadnjem manifestačnem shodu v telovadnici »Tržaškega Sokola«. Interpelacijo poslanca Spinčića priobčimo v prihodnji številki.

»Quo vadis«. Ljubitelji poljske književnosti in dramatične umetnosti ter častitelje slavnega poljskega romanopisca Sienkiewicza opozarjamo, da se bo jutri, v nedeljo zvečer, v gledališču »Fenice« v zadnje predstavljala igra »Quo vadis«, ki je prirejena po istoimenskem romanu »Quo vadis«, spisanim po Henrik Sienkiewicz. — Kdor ume laški jezik, v katerem bodo igrali, ne bi smel zamuditi to lepe prilike, da vidi na odru duševno delo slovenskega genija, jednega prvih sedaj živečih svetovnih pisateljev.

Obsodba zdravnika dr. Artura Castiglioni in njegovega sokrivca. Včeraj zjutraj se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem — kakor smo že javili na kratko sinoči — velezamiva kazenska razprava proti zdravniku in Židu dr. Castiglioni, obtoženemu radi prodajanja zdravju škodljive stvari (§ 431. kaz. zak.) in ob enem tudi proti kupovalcu teh stvari, Tizianu Wenghersinu.

Dr. Castiglioni je namreč prodal žimo iz matracev, na katerih so ležali **škrofulozni otroci** v pomorskem zdravilišču pod Škednjem.

Razprava se je vršila pred sodnijskim svetnikom Quarantotto, Castiglioni, ki je sedaj bolan (Čuden slučaj, da ga je ravno sedaj prišla bolezen) je bil zastopan po odv. dru. Ricchetti-ju, Wenghersina pa je branil odv. dr. Rybář. Državno pravdnništvo je zastopal državnega pravdnika namestnik Pangrazi. Po zaslišanju več prič in govorov namestnika državnega pravdnika ter govorov braniteljev je sodišče spoznalo oba obtožena krivima in ju obsodilo: Castiglioni na 300 K globe, Wenghersina pa na 30 K. Odvetnik dr. Ricchetti je prijavil pritožbo ničnosti.

Tu bi meli torej primeren »pendant« tistemu tržaškemu Židu zdravniku, ki je prodajal glicerina za — cepivo! Pa naj bi ne bilo na svetu antiseptimov!!

Drobne vesti. Umrl je v sled opeklin. — Včeraj smo na tem mestu javili o grozni nesreči, ki je zadela družino Suban v Barkovljah. Danes nam je pa javiti, da je nesrečni 2-letni deček Marijan včeraj popoldne izdihnil svojo nedolžno dušo ob groznih bolečinah. Taki slučaj, da se otroci opečejo, se ponavljajo posebno med delavskimi družinami, in vzlasti sedaj v zimi. Radi tega ni nikdar preveč nadzorstva nad otroci.

Sladkor v hlačah. Včeraj so aretirali 23-letnega Josipa E., ker se je redarjem zdel malo preveč otečen na nogah. Na prašanje redarjevo, kako da ima tako debeli nogi, je mož pripovedoval, da je bil bolan in ima radi tega otečene noge. Ali redar ni hotel prav verjeti tej — pripovedki in je marveč »bolnega« moža odvel na inšpektorat, kjer mu je padla iz hlač vsa bolezen v obliki — sladkorja.

Bolnika« so odveli v ulice Tigor in nadejajo se, da mu tam nogi popolnoma splahneti.

Nevarni prijatelji ei. Agent Jurij P., stanujoči v ulici della Crociera, zabaval se je predmno noč z dvema »ptičičima«. Proti jutru je odpejal obe deklici na svoje stanovanje. Tu so pili, peli in se dobro zabavali. Naposled je Jurij P., premagan od vina — zaspal. To lepo priliko sti porabili ženski v to, da sti mu pobrali, kar ste le mogli, in naposled tudi listnico s tridesetimi kronami, in odšli. Kam? To se ne ve. Okradeni agent je tatvino naznanil policiji.

Poskušen samomor. Včeraj popoldne slišali so sprebijalec v Bushettu strel. Hiteli so med drevje in našli tam nekoga moza ležati na tleh z že izstreljenim samokresom v roki. Kroglo si je mož pognal skozi ušesa. Telefonično poklicani zdravnik z zdravniške postaje je podelil nesrečnežu prvo pomoč in ga dal potem odnesti v bolnišnico. Tu so pogodili, da je samomorilski kandidat identičen z Ivanom C. iz Trsta. Njega stanje je nevorno.

Glavno zasedanje osebne dohodninske prizivne komisije za Goriško-Gradiško za leto 1901, četrti, odkar je stopil zakon o osebnih davkih v veljavo, otvorjeno je bilo dne 30. decembra 1901.

Ko je predsednik, dvorni svetnik in finančni ravnatelj, Oton vitez pl. Zimmermann, pozdravil navzoče ude, začela je komisija razpravljati o došlih prizivih.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplinar ob 7. uri zjutraj 11° 8 ob 2. uri popoldne 16° 3 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 749.7 — Danes plima ob 6.0 predp. in ob 7.23 pop.; oseka ob — predpoludne in ob 0.56 popoldne.

Slovenska dekliška šola pri sv. Jakobu v Trstu priredi na dan sv. Štefana dne 26. decembra v Barkovljah v »Narodnem domu« veliko božično veselico. Na programu je petje, igra »Lurska pastirica« in živa podoba. Vse točke izvrše naše šolske deklice pod vodstvom uč. šolskih sester. Čisti dohodek veselice je namenjen za vzdrževanje slovenske dekliške obrtne šole pri sv. Jakobu in za vzdrževanje treh ubogih gojenk na ljubljanski obrtni šoli.

Slovenski delavci pri sv. Jakobu so vselej veselo vznemirjeni, ko je na dnevnem redu veselica naših vrlih šolskih otrok. Slovence smo ponosni na slovensko šolo, ki nam jo vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda v Trstu. Zato pojčimo vsi, vsi, na veselico v Barkovlje. — Početek ob 4. in pol uri popoldne.

Zveza tržaške slovenske mladine naznanja svojim členom, da bo imela v nedeljo dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: Nagovor predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, volitev novega odbora, eventualni predlogi. Kraj zborovanja se naznani pravočasno.

Za možko poražnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je nabral veleč. g. župnik Kjuder v Barkovljah od Mohorjanov 18 K. — Srčna hvala!

Blagajništvo.

Rokovnjači se bodo predstavljali na novega leta dan ob 4. uri popoldne v Barkovljah. Upamo, da se slavno občinstvo udeleži te predstave kar mogoče številno, kakor vsakokrat in da se ne bo nihče izgovarjal, da je že videl igro. Saj kar je res lepega se rado gleda in poslušča neprenehoma! Vrh tega pa naj pomisli vsakdo, da je čisti dohodek namenjen naši prekoristni šolski družbi sv. Cirila in Metodija!

Prosimo gg. diletante, da pridejo na vajo za »Rokovnjače« v petek dne 27. decembra ob 9. uri zvečer ulica Stadion št. 19. Prosimo, da pridejo prav gotovo vsi. Če bi bil slučajno kdo bolan ali odsoten, naj to javi do petka ali še prej, da se bomo znali ravnati.

Odbor ženske podružnice sv. Cirila in Metodija v Trstu si je bil pred dvema letoma nadel težavno nalogo, da ustanovi in bo vzdrževal otroški vrtec v Rocolu. To je tudi odbor vršil do danes. Poleg tega podpira isti tudi otroška vrta pri sv. Ivanu in v Škednju. Da ni to lahka naloga, marveč naloga, spojena z veliko odgovornostjo, to mora umeti vsakdo, ako se le količkaj zanima za naše prežalostne razmere. Odbor ženske podružnice ima vrhu tega še nepopolnega truda z Božičnico. V to svrhu je razposlal tisoč prošenj z nakaznicami, da bi nas rodoljubi v mestu in z dežele podpirali. No, nakaznice se vračajo z večimi ali manjšimi zneski, za kar bodi vsem iskrena hvala! Upamo, da se ne zgubi nijedna nakaznica ter da vse pritomajo srečno v varstvo gospe blagajničarke. Gotovo pa je še marsikateri rodoljub, ki ni dobil te nakaznice, a bi rad kaj podaril za Božičnico. Da se temu opomore, menil je odkor, da bo najboljšo sredstvo to, da uprizoni še enkrat »Rokovnjače«. Srečno radi bi bili nastopili že zdaj z novo igro, a bilo je nemogoče privediti vse v tako kratkem času. Da bi pa vsi božični prazniki minuli brez nobene predstave in korist naši

šolski družbi, to se nam je zdelo skoro grešno. Kdor hoče torej srečno začeti novo leto, naj pride gotovo v Barkovlje na uprizonitev »Rokovnjače« dne 1. januarja 1902 ob 4. uri popoldne. Najlepa in kaj primerna prilika bo to onim našim rodoljubom, ki hočejo s koristnim družiti tudi zabavno!

Rodoljubi in rodoljubkinje! Znano vam je, da bo dne 22. t. m. »Božičnica« v Rocolu. Ne morem si misliti, da bi Vi ne prišli poslušat teh malih paglavčkov!! Ali vam ne bodo deklamovali, igrali v milem slovenskem jeziku?! Oj, kako vam kličejo nedolžna srčica njihova: Pridite in uverite se, da tudi mi otročiči nekaj znamo! Mi, ki smo bili že skoraj popolnoma pozabljeni! Vi pa ste prišli, in ustanovili ste nam zavetišče, v katerem se mi otročiči šajamo. Včno vam bomo hvaležni za lepi dar! Prosim pa vas moramo daljne vaše podpore, da nas ne zapustite sredi pota, sedaj, ko ste nas pripravili do pravega spoznanja. Prosimo vas, prihajajte nam na pomoč o vsaki priliki, v vsaki potrebi. Morda bi kdo vpraševal: kaj in kako? O, ne vprašujte nikar! Evo vam — pridite vsi v nedeljo v otroški vrtec v Rocol! S tem nam pomorete in nas spodbudite, da se bomo tem pridneje učili v milem materinem jeziku svojem.

Vsi Rocolčani vam kličejo: na veselo svidenje v otroškem vrtec v Rocolu!

Za »Božičnico« so nadalje darovali: g. Antonijeta Šabee 50 K, g. Ivan, msgr. K. F. Č., msgr. K. K. F., g. Kristijan Dejak po 20 K; msgr. K. P. F. 15 K; g. S. F. 6 K, msgr. dr. L. Č., g. Josipina Tolazzi in gdč. Mimica Tolazzi obe v Logatecu, po 5 K, ga. Leopolda Ples v Devinu, g. »Slavica«, g. Alojzij Mašera c. kr. sod. pristav v Kanalu, g. Viktorija Lukša na Proseku, g. Grašič, župnik Beram p. Pazinu, po 4 K, g. Anton Leban nadučitelj v Komnu, g. Karol Favetti c. kr. davkar v Sežani, g. Anton Jerkič fotograf v Gorici, g. Josip Kregar sprevednik južne železnice v Ljubljani, g. Matija Škabar v Rojanu, g. Andrej Cink duhoven v Lokvi, g. Josip Koren na Proseku, g. I. M. Proseški po 2 K, gdč. Marija Komac in g. Josip Zupan župnik v Dolini po 3 K, gdč. Marica Danec na Proseku, gdč. Anica Nahtigalova po 1 K, g. N. Turschytz v Ravnah pri Krškem 40 st. ga. Amalija Krže 4 K, g. Jakob Prhavec 3 krome.

Rodoljubna in vedno spominjajoča se nas gospica Mimica Pukl v Maria-Easesdorfu pri Dunaju je nabrala v veseli družbi v Liesingu 12 K.

Čitalniške dame pod pokroviteljstvom gospe Antonijete Šabee so darovale ter same sešile in spletle 193 kosov obleke in sieer: srajce 58, bluz 28, hlač 20, spodnjice 18, celih oblek 27, zapestnic 41 parov, g. Ante Truden podaril 2 zaboja pomaranč in 1 zaboj dateljev, g. Jakob Klemenc 54 m. volnenega zimskega blaga.

Najskrenejšo zahvalo izreka vsem Maša Grom, blagajničarica žen. podr. sv. C. in M. Via Conicoli 1.

Vesti iz ostale Primorske.

× Za gospodarski napredek. Iz Hrušice pri Podgradu nam pišejo:

Mlekarska zadruga, o kateri ste že javili, da se namerava ustanoviti v naši vasi, je torej gotova stvar. Dne 8. t. m. bilo je ustanovno zborovanje ter so bili voljeni v starešinstvo sledeči gg.: Anton Rogač dekan, predstojnik, Ivan Kanto tajnik in Anton Fabijaučič blagajnik. Prošnja za registriranje je tudi že odposlana c. k. trgovskemu in pomorskemu sodišču v Trstu. Kakor vsaka nova stvar, tako tudi ta pridobitev na narodnogospodarskem polju ima svojih nasprotnikov, ki so že prepričani, da mlekarna ne bo vsevala. Seveda, da je to prepričanje — boso. V starešinstvo so voljeni razumni in za blagor kmetovalcev jako vneti možje; in kjer je taka podlaga, tam se ne treba bati hudega. Pristopilo je tudi že precejšnje število kmetovalcev, da lažje razpečavajo mleko, ki ga ni tu tako malo, kakor trde nekateri »trdini«. Upamo, da mlekarna začne svoje blagonsno delovanje že prihodajo pomlad.

Tu naj zabeležimo neko opazko, ki je vredna, da se jo priblija. Ko je naš deželni kulturni svet v Poreču izvedel, da predsednik gospodarske zadruge, že omenjeni g. dekan Rogač, namerja sprožiti misel za ustanovitev mlekarske zadruge v našem okraju, hitro je je sklenil dovoliti 600 kron podpore za usta-

novne troške. Ko je pa prišel čas za uresničenje te namere, se ta kulturni svet izvija kakor belouška, češ, da je ta podpora odvisna od tega, ako kulturni svet v to svrhu dobi kaj denarja od ministerstva! Fakt je torej, da smo zdaj navezani na samopomoč! Vendar to nas še ne straši, že začeto stvar bomo gnali do zvršetka, ker našemu kmetu, ki tiči do grla v dolgovih, treba dobiti sredstev, oziroma novih virov dohodkov, da se opomore in se postavi na lastne noge.

(Zvršetak pride.)

× Velika škoda pri zgradbi vipavske železnice. V poskusnem predoru pri Dornbergu se je udrlo kakih 50.000 kubičnih metrov sveta. Računaje meter po 80 nvč., znaša škoda 40.000 glđ.

Vesti iz Štajerske.

— Huda luknja — v nemški roka h. Kakor poročajo nemški listi, kupili so znano romantično podzemeljsko jamo ob progi železnice Celje-Dravograd slovenjegraški nemškutarji na licitaciji za sramotno ceno 867 kron. Koliko denarja je vtaknil dosednji lastnik, narodnjak gospod Ivan Vivod v popolnitev tega natornega čudesa, koliko smo mi pozivali rodoljube in naša planinska društva, naj ne pustijo priti jame v tuje roke! Vse zastoj, naša brezbriznost zaslužuje zaničevanje!

Tako jadicuje »Domovina«.

Brzojavna poročila.

Velika nesreča na železnici.

PADERBORN 21. (B.) Kakor se javlja uradno, se je moral vlak št. 31 na progi Paderborn-Altenbeeken ustaviti, ker je neki konj prišel pod stroj vlaka. V ta ustaviš se vlak je zavozil drugi osebni vlak. Od potnikov je 5 mrtvih, 10 težko in 12 lahko ranjenih. Šestero uradnikov vlaka je tudi lahko ranjenih. Mrtve in ranjene so prevedli v Paderborn.

Dogodki na Kitajskem.

PEKING 20. (B.) Uradniki iz Tungču so priredili slovesno pogreb za krščane, pomorjene l. 1900. Ta slavnost odgovarja dogovoru, po katerem so misijonarji odnehali od kaznovanja morilcev, ako uradniki prirede javno pokoro za storjena zločinstva in zabičajo ljudstvu, da mora spoštovati misijonarje in Kitajce, prestopivše h krščanstvu. Po mestu so nosili 70 krst v dolgem sprevodu. Pogreba se je udeležilo kakih 100 sorodnikov umorjenih, potem oddelček konjice in pehote, godba in več sto uradnikov, ki so nosili znake zalovanja. V krstah so bila vsa trupla umorjenih, kolikor jih je bilo možno najti. Tudi general Ma, poveljnik čet, ki so oblegale Tjenčin, se je udeležil pogreba. Na pokopališču samem se je zbrala velika množica. Tudi uradniki iz 50 vasij, kjer so krščane klali, so bili na pogrebu.

Uradniki so podpisali spis, v katerem zagotavljajo varstvo onim krščanom, ki se hočejo povrniti na prejšnja bivališča. Slične pogrebe slavnosti so bile prirejene tudi po drugih mestih.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 21. (B.) »Daily News« javljajo iz Standertona dne 18. t. m.: Petorica Burov, ki brzkone nosijo pri sebi depeše od Bothe, so prekoračili v soboto po noči reko Waal v smeri proti jugu. Dewet koncentruje svoje bojne sile v bližini Ficks-burga. Ne sodi se torej, da bi se isti misli udati.

LONDON 21. (B.) »Times« javlja iz New-Yorka: V New Orleansu so v času od 1. oktobra 1899 do 30. novembra leta 1901 ukreali 75.991 konj in 143.050 mezgov v vrednosti 13.483.052 dolarjev za južno Afriko.

Dobro domače zdravilo. Izmed vseh domačih zdravil, katere se rabi za ublaženje bolečin in drgnenje vsled zamrznjenja, je najboljši Liniment Caprici in comp., ki se izdeluje v Richterjevi lekarui v Pragi. Cena steklenici 40 st., K 1-40 in 2. — Vsaka steklenica je v krasni škatlji in se pozna po znanem sidru.

40.000 kron znaša glavni dobiček loterije za ogrevalne sobe. Opozorjamo cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 16. januarja 1902.

Za božične praznike se vdobi

v pekarni in sladčičarni

E. Stibel

bogato založene vsakovrstne mandolate mostarde in druge različne sladčice, vsake vrste botiljk, kakor marsala, eiper in druge sladke pijače.

F. Rolinger

Trst. — Palazzo Modello — Trst.

Podružnica trgovine s trgovskimi knjigami F. Rolinger, Dunaj.

Velika zaloga trgovskih registrov, copirnih knjig in beležnic.

Na finejši pisarniški predmeti, pripravni za božična in novoletna darila.

Pisмени papir, fin in navaden.

Voščilni listki. Vizitnice. Koledarji vseh vrst Pristne ameriške pisalne mize na zapor.

Gosilna „Al Transwaal“.

(prej »Antico Gobbo«) Via dello Scoglio 205. (nasproti Drejevi pivovarni).

Podpisani priporoča I. vrste istraka, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosekar, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v botiljkah.

Domača kuhinja vedno pripravljena. Kroglijšče. Svojim rojakom se toplo priporoča

Fran Benčić, krčmar.

Najbolši plemeniti kanarčki

žvrgolečki,

ki se izkazujejo posebno z lepim glasom itd. razpošlja po povzetju za Mk. 6, 8, 10, 12, in 15 in samice po Mk. 1.50 na 8 dnevno poskušajo.

Thale c/H.

H. Voigt.

KARLO PERTOT

kamnosek

nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamnja vsakovrstne najnavadnejše do najfinejše izdelke.

Priporoča se slavn občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Gostilna Gambrinius

Via Rossetti št. 2

Odrpta vsaki dan do polnoči.

Podpisana naznanja slavnemu občinstvu da toči vina prve vrste vipavske belo, in istersko črno vino, ter izvrstno senožeško pivo.

Kuhinja je priskbljena vedno z gostimi in mrzlimi jedi.

Za obilen obisk priporoča se slavn slovenskemu občinstvu:

udana

Marija Butkovič.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

TRST

TOVARNA: Via Tessa, vogal Via Limitanea	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko postopje) in Via Riborgo št. 21
--	---

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na na obrod ali železnico franco

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini. Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul. Torrente. Podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nuove 3. (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od g. 650 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimske močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuhovino po gl. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Norminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh slojev za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime črnatne, razne tpeparije itd. Daje tudi na obrok.

Išče se za neko prodajalnico blagajničarka, zmožna slovenskega italijanskega jezika ter dobra račničarka. Naslov povč uprava „Edinosti“.

Na citre svirati podučuje proti majhni zatevi. Na razpolago so tudi nekateri citre v dobrem stanu in po nizki ceni. Naslov: ul. Farnetto 22. IV.

Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradni krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22. I. nadstropje priporoča častiti gospodi svojo izborno zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

Prodaja vina „Ai Maestri“ v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes na tej točiji sledeča vina: refušk črn po 28 novč., bela remla iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Viana po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že vnaprej zahvaljuje. Vsi k zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejenat vdobi 100 gl. nagrade.

Razglas!

Podpisana najuljudneje naznanja pred duhovščini in slavnemu občinstvu, da je otvorila v ulici Canale št. 7 (ob strani cerkve sv. Antona novega)

VELIKO TRGOVINO cerkvenih in pobožnih predmetov. Edina zaloga pristnih čebelnovoščanih sveč. Zaloga vseh vrst masnih plaščev, plujjalov, svetil, svetilk, svečnikov, salijev, križev itd. Izbor kipov vseh vrst in velikostij, palm, cerkvenih vencev itd. Zaloga liturgičnih knjig misal, ritualov, brevirjev itd. masnih knjig vseh vrst in vezenj, rožnih vencev in svetih kolajn. Zadnja novost: svete in alegorične razglednice. Za Božič: velik izbor jaslic in voščanih Jezusčkov, Jezusček v jaslicah z godbeno nehaniko in številno drugimi predmetov. Cene zmerne, pogoji dobri. Sprejema naročbe za vse vrste ter jamči za pristnost in točnost. Spoštovanjem udana.

A. Lavrenčič.

Pozor!

Častim si naznanjati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbljena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počeščalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem **F. Dobauschek,** trgovec z manufakturnim blagom. Vla Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

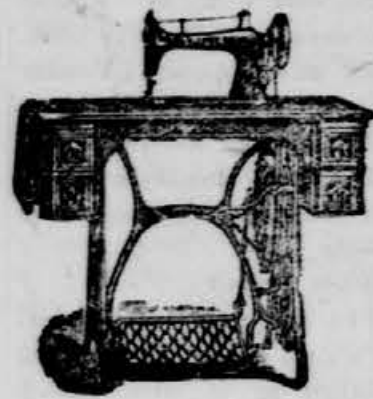
V najem

se od gostilno s prenočišči z dotičnim dovoljenjem (dekretom) vred. Hiša je nova in se nahaja pri novem železniškem kolodvoru v Kopru.

Ponudbe naj se pošljejo na g. Antona Valentč v Kopru.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
 iz Richterjeve lekarne v Pragi
 pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.
 Pri vkupovanju tega posvoda priljubjenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zaviti z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.
 Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
 Elizabetine ulice 5.

Najkoristnejša božična darila!

Pariz 1900 „Grand Prix“ Največe odlikovanje

Originalni Singerjevi šivalni stroji so najpopolnejši v konstrukciji in izvršenju. Originalni Singerjevi šivalni stroji so neobhodno potrebni za domačo rabo in obrt. Originalni Singerjevi šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniškem prometu. Originalni Singerjevi šivalni stroji so nedosežni v šivanju in trpežnosti. Originalni Singerjevi šivalni stroji so najprilicnejši za moderan umeteljno vezenje. Brezplačni poučni tečajji v vseh domačih šivalnih delih kakor tudi v modernem umetelnem vezenju. Zaloga svile za pletenje v velikem barvinem izboru. Elektromotori za posamične šivalne stroje za domačo rabo.

Singer Co. delniško društvo šivalnih strojev.

TRST — Corso, Palazzo Salem — TRST

Stanje hranilnih vlog: 15 milijonov K. Rezervni zaklad: nad 300.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska
 na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in petom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-kranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

THE MUTUAL
 zavarovalna družba za življenje v New-York-u.
 Ustanovljena 1842. Čisto vzajemna.

Splošno premoženje dne 1. januarja 1901. **1.607,625.487.39 kron.**
 Čisti dobiček v korist zavarovancev leta 1900. **42,873.909 kron.**

Cela pokritna svota za vsa v Avstriji zaključena zavarovanja je vložena pri c. kr. ministerijalnemu plačilnemu uradu na Dunaju.

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo
 na Dunaju I., Lobkowitzplatz št. 1.

V pomoč Salezijancem!
 Zrebanje nepreklicno 30. dec. 1901.
EFEKTNA LOTERIJA
 za zgradbo zavetišča in odgojevališča v Ljubljani.
 Srečka 50 vin.
 Srečke se dobivajo v odborovi pisarni v Ljubljani, Gosposke ulice. Razprodajalec popust.

Obuvala.
 Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25 in v Škednju (Sčedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in zapraviljanje. Bog i narod!
 Peter Rehar, čevljarški mojster.

Velika zaloga krojnega blaga.
Krojaška zadruga
 vpisana zadruga z omejeno zavezo GORICA Gosposke ulice 7 GORICA
 Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.
 Cene stalne brez pogajanja.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom. V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjizice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Zrebanje nepreklicno 16. januarja 1902.

Loterija za ogrevalne sobe
 glavni dobitek 40.000 kron vrednosti.

Srečke po 1 krono.

priporočajo: Josip Bolaffio, Mandl & C.o., Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Ulica Poste vecchia 16 vogal ulice Caserma pod novo municipalno palačo. **G. GULA** Na zahtevo ceniki. Telefon št. 1082.

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo dobro sortirano **trgovino**

z desetimi vini, šampanjcem, Bordeaux, Burgunder, renskimi vini, Mosella, italijanskimi, avstro-egrskimi in namiznimi vini.
 Rum Jamaške, Demerard, konjak, sladke pijače in razna žganja, vse to iz krajev, kjer se pridružuje ter od prvih tu in inozemskih tvrdk.
 Teži na drobno (od 1/8 litra naprej) rum, Demerard in Havano, Marsalo, eiper, moškat, likerje in razna žganja itd.

po najnižjih cenah

Na izbero: kitajski in ruski čaj prve vrste.

Efektna loterija v Trstu.
 1000 dobitkov v vrednosti **6000 kron**

I. glavni dobitek: spalna sobna oprava.
 II. " " : oprava neveste
 III. " " : oprava za jedilno sobo.

drugi 997 dobitki obsegajo:
 ure, verižice, naprsne špile, naroknice, prstani zaponke, uhani, gumbi, palice, sukneno blago za obleke, toplomeri, zrcala, pasovi za gospode in gosp. novčarke dežniki, solničniki itd. itd. itd.

Glavni dobitki so izloženi v prodajalnici g. Igu. Kron v ulici Teza 23.

Srečke prodajajo ekr. tobakarne, c. kr. loterijske kolekture in druge prodajalnice. Srečkanje se bode vršilo 27. decembra 1901. v Trstu pod nadzorstvom c. kr. komikije.

Vsaka srečka stane 40 stotink.